

8

אם אצל הגר"א היה "הקץ המגולה", כחזון שיש להגשימו, לתקוע יחד ראשון לבנין, להשמיט את כשורת הגאולה - הרי אצל הראי"ה מופיע "הקץ המגולה" כסימן ברור לאתחלתא שהזולה, נקודת הידרוש במשנת הראי"ה, שרק הקץ המגולה משמש ככח מהפכני המדריבן בכל החזמים, ורישומו ניכר בהרבה תופעות. ביחס לגלות וגאולה, תשובה, תורה, וכל הליכות עולם, כלומר "הקץ המגולה" מהווה מפתח לפתיחת שערים רבים בעולמה של היהדות. כהנחת יסוד יש לדעת שאין "הקץ המגולה", מעשה אנוש ותחבולותיו, כפי שרוצים לראות כן, אלו העומדים מנגד בעידן התחיה ואינם שותפים במפעלים הנעשים בתקופת האתחלתא. יש לדעת שתחלתו בידי אדם - וגמרנו בידי שמים, וגם מה שנראה שבידי אדם - בתוך תוכנם של התהליכים רוח ה' מפעמת בקרבם. יכן אתחלתא דגאולה ודאי הולכת ומופיעה לפנינו, אמנם לא מהיום התחילה הופעה זו. רק מאז התחיל הקץ המגולה להגלות מעת אשר הרי ישראל החלו לעשות ענפים ולשאת פרי לעם ישראל אשר קרבו לבוא, התחילה אתחלתא זו, ועיני כל חודר ברוח דעת, היו תמיד נשואות כי יד זו הנוגתה כל מסיבות דורים הפליא פלאותיה להביא את התחלה הזאת למעלה יותר רוממה. והפלא הוא קם ויחא בימינו לעינינו, לא על ידי מעשה אדם ותחבולותיו, כ"א מפלאות תמים דעים".

לפי דבריו "הקץ המגולה" - מהווה את הסימן הברור לאתחלתא דגאולה. בעיני כל חודר ברוח דעת, תופעות אלו הם ממסעות אלקים אשר שם שמות בארץ, שהנהוג בהסדרו כל דור, מוליכנו קוממיות לארצנו.

9

"אנו מוצאים אצל חז"ל הגדרה ברורה מאוד של קץ גלחטו. אחרי דף שלם של חשבונות, והגדרות מיסטיות מאוד מעורפלות, מופיעה הגדרה גלויה מאוד, שאין גלויה ממנה אין לך קץ מגולה מזה", והוא פסוק בייחזקאל: יאתם, הרי ישראל, ענפכם נתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. יש בפסוק זה שני חלקים: קודם-כל יש ציווי אלוהי לארץ הזאת, שכל-כך הרבה שנים היתה שוממה, שתחן פירות, ולא לגויים אלא לעם ישראל. וזה מתקשר עם קיבוץ גלויות - 'קרבו לבוא', וזה הדבר השני.

אלה שני הצדדים של הענין ההיסטורי האלוהי האחד הוה, שמתחדשים עכשיו בחנוכה, על ידינו. רשי"י מסביר: 'כשתחן ארץ ישראל פריה בעין יפה - רחבה - אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה יותר'. עכשיו הקדוש-ברוך-הוא קצת התפייס עם הארץ בשוממותה. היו זמנים שהקדוש-ברוך-הוא היה 'ברוגז' אתנו, וזרק אותנו מן הארץ. וגם היה 'ברוגז' עם הארץ הזאת, והשממון התמיד בתוכה. גם מצבה הבריאותי היה נורא: מחלות וסחרון כאיר עד כדי כך שאנשי מרע קבעו שיש סכנת נפשות להתיישב כאן. עכשיו, כרוך השם, אין סכנה. זאת ארץ חיינו, ארץ בריאותנו.

אין שכן יש לראות בעינים פקוחות, שרבוני-של-עולם מחפיים אתנו. מחפיים עם העם על-ידי קיבוץ גלויות, מאמריקה ומרוסיה ומכל העולם - וכשהיו פה עשרה מיליון יהודים, יוכר באופן חד מאוד שהרגו הסתלק. כמרכן לגבי הארץ, שהיתה שוממה ומקוללת, ועכשיו היא מברכת ונותנת את פירותיה בעין יפה יוסי-יום. יש בננות יפות מאוד... ובמקום אחר ענבים יפים ונהדרים... אין לחאר את שפע הברכה וההצלחה. רבוני-של-עולם מקבץ פיזור נדחי ישראל, וגם מקבץ את פיזור הקרקע.

10

15

20

לחנת הנצב, ארץ רבינו אה 483

אלנו חלמי-אל

10

"ימות המשיח הם ענין פרקטי מעשי: החזרת המלכות ליושנה, השתחררות משעבוד מלכויות, שברון עול הגויים מעל צוארנו. ימות המשיח מתחילים בענין גשמי השייך לריאליות של עם סגולה. אמנם ימות המשיח כוללים מספר רב של מדרגות, כביטוי חז"ל 'שני אלפים ימות משיח', וכן כביטוי 'שני ימות המשיח'. ימות המשיח הם, מצד אחד, דבר שאינו פשוט כלל, ומצד שני דבר פשוט מאוד". ראשית ימות המשיח היא חזרת הברכה לעם ולארץ במקום קללת הגלות. הקדוש-ברוך-הוא הולך ומתפייס מרוגזו על העם והארץ. 'והבאתי אתכם אל אדמתכם', 'ושבו בנים לגבולם'. בכל המובנים, גם כמובן הגשמי וגם כמובן הרוחני של 'גידול תורה וידידות'. ההתפייסות עם הארץ התחילה ביסוד פתח-הקנה והמושבות, עם כל הסכנות שהיו כרוכות בכך. אז התחיל להופיע 'הקץ המגולה', כדברי חז"ל: 'אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר: יאתם, הרי ישראל, ענפכם נתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא'. ורשי"י מסביר: 'כשתחן ארץ ישראל פריה בעין יפה, אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה יותר'. עובדה היא שעכשיו כן הוא, ואנו רואים ברכת הארץ בפירות, בגפן, בכננות ובתפוחים, וכל יום אנו מתבשרים על הצלחה נוספת. אמנם כל אלה הם דברים ממשיים גשמיים, אבל יש להתרגל לראות שהקדוש-ברוך-הוא הוא שעושה כל אלה. 'עין בעין יראו בשוב ד' ציון', כשמכוונים את העין האנושית מול העין האלוהית. 'עין ד' אל יראי', או רואים 'בשוב ד' ציון'. וכמרכן אנו נגששים בריבוי העם. 'כי קרבו לבוא'. זאת הממשיות של תקומת ישראל, שהולכת ונמשכת מאז אלפי שנים של ימות המשיח, כשכל יום ויום דברים מתחדשים, כי אין רבוני-של-עולם מתעצל, חס ושלום! עכשיו אנו נמצאים באמצע הדרך, על אף כל הסיכונים, ואף הם יסתדרו בעזרת השם. אנו עומדים בשלב מדיני-ממלכתי-צבאי-חקלאי, אבל של הדבר הזה, של ימות המשיח. ימות המשיח מתחילים בדבר נגלה, בקץ המגולה ומסתיימים בענינים נסחרים תחית המחים. ואין סתירה בין שני צדדים אלה של הגאולה, בין הצד הגלוי של הקץ המגולה ובין הצד הנסתר של תחית המחים בכל שלמותה. כי במאז נסקינן? בנגלה של העם הוה. מדינת עם ישראל היא מדינה רגילה שמתעוררים בה כל מיני סיכונים. אולם יחד עם זה, זו מדינה כה מסתובבים נביאים, אדרבה, אומרים חז"ל במדרש: במי מתגלה יותר כבודו של מלך, בקרובים או ברחוקים? הרי אומר ברחוקים". קידוש השם היותר גדול הוא קידוש השם שבתחיתו הארץ.

11

15

12

10

13

"מדינת ישראל היא התגלות הקץ המגולה. בגמרא סנהדרין כתוב: 'אמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה'. שנאמר: יאתם הרי ישראל ענפכם נתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. אין זה סתם קץ שהוא גלוי, אלא אין לך קץ מגולה מזה! היו פה מקומות מסוכנים, שבהם שרצה המלחיה והקדחת. כפתח תקוה, בתדרה וביסוד המעלה, אי-אפשר היה להתיישב. ועכשיו, ברוך השם, רבוני-של-עולם התפייס אתנו ועם הארץ הזאת. יאתם הרי ישראל ענפכם נתנו ופריכם תשאו. ארץ-ישראל נתנת פירותיה בעין יפה. וזה צד אחר. ומצד שני: 'כי קרבו לבוא' - קיבוץ גלויות. פלאי הפלאים של קיבוץ הגלויות שמופיע דרך כל הסיכונים..."

מתוך שיחת רבינו, יום העצמאות תשל"ג, סע' 8 (בחוברת: עמ' 25).

"חיוב לפרס"

... כאשר נחפרסמו פרטומי-דברים כאלה: 'כי חסו-שלום לומר שכבר יש אתחלתא-דגאולה', - הנה חיוב לפרסם דברי-קדשו של הגה"ק ר' יהושע זצ"ל מקוטנא, בספרו שו"ת ישועות מלכו ירוה-דינה ט"ו ס"ו: 'והיא מצוה גדולה (העלייה לארץ-ישראל והתיישבות והתנחלות בה), כי הקיבוץ (קיבוץ העולים מן הגולה לארץ-ישראל) הוא אתחלתא-דגאולה, ובפרט עתה שראינו התשוקה הגדולה, הן באנשים פחות-ערך הן בכנונים הן בשרי-מלכותם, קרוב לודאי שתנוצץ רוח הגאולה'.

ובמכתב-קדשו של הגה"ק ר' אליהו גוטמאכר זצ"ל מגריידיץ: 'כשתחילו ישראל לעבוד אדמת-הקודש כסן ק"ל משפחות שתהיה אז התחלה הגאולה גם כשלא יהיו ישראל ראוים לכך...'. ובדברי-קדשם של חז"ל במס' סנהדרין דף צ"ד (אחרי הכרעתו של ר' יהושע נגד ר' אליעזר) שאין הגאולה תלויה בתשובה: 'ואמר ר' אבא אין לך קץ מגולה מזה שנאמר וכו'...'

כרוז רבינו, מעריב-שבת-קדש וישב התשל"ח, שם, כרוז קלג, עמ' קכב.

"עוד על המסופקים באמונה"

... המאמינים בתורה-שבעל-פה שבדברי חז"ל, יודעים ע"פ המפורש במסכת סנהדרין דף צ"ח, כי הקץ המגולה הוא זה שמופיע כהנהגה האלוהית שארץ-ישראל נתנת פירותיה בעין יפה, כפירוש"י שם, בקיבוץ גלויותיהם של ישראל ושיבתם אל ארץ-חיי-קדשם, ובשלטונם של ישראל על ארצם זאת, כדורמכ"ם בפרק יא של הלכות מלכים. וכלפי צדיקים כאלה, שהם אינם מאמינים בהקביה, כבר הודיעו והגדירו לנו חז"ל הקדושים במסכת סוטה דף מ"ט, כי הם בקטנותם גורמים להעמכת בגאולתם של ישראל..."

כרוז רבינו, מה' ניסן התשל"ח, שם, כרוז נט, עמ' סב.

נגא גלחמי הנצב 780 פ
פגרי אמונה 481-482